

[אדם שאמר לחבירו]: **אישלן מרא למירפק ביה האי פרידיסא** [השאלני מעדר לעדור בו פרדס זה], והסכים לבקשתו והשאלו.

הדין הוא: **רפיק ביה ההוא פרידיסא** [יכול לעדור בו אותו פרדס], ולא פרדס אחר, שהרי אמר פרדס זה.

ואם אמר: השאלני מעדר לעדור בו **פרידיסא**, ולא אמר "זה".

הדין הוא: **רפיק ביה כל פרידיסא דבעי** [יכול לעדור בו כל פרדס שרוצה], אפילו פרדס גדול ביותר⁽³⁰⁴⁾, אבל אין יכול לעדור בו שני פרדסים.

ואם אמר השאלני מעדר לעדור בו **פרידיסי**, שהוא לשון רבים.

אבל אם עשה משיכה בלבד, יהיה הכלי שאול לו לעולם כל זמן שלא יחזיר אותו, אבל כשיחזירו לא יוכל לחזור ולטלו. מפני שקנין המשיכה שענינו הוא להביא את החפץ לרשות הקונה, כבר כלה ונתבטל כשהחזירו⁽³⁰²⁾.

אמר רב מרי בריה דרב אשי: ומהדר ליה קתיה [והמחזיר לו שבריו].

אם נשבר הכלי, אין יכול לתקנו⁽³⁰³⁾ ולהמשיך להשתמש בו, כי בשעה שנשבר הכלי נגמרה השאלה, שהרי אמר "בטובו", משמע כל זמן שהכלי טוב.

מביאה הגמרא עוד דינים מדיני שאלה.

אמר רבא: האי מאן דאמר ליה לחבריה

(תשובות הרשב"א ח"ד סימן ר"ב)

303. כך משמע מרש"י, וכן כתב הרמב"ם במפורש (עיין נ"י)

ודעת הר"ן, שאם אפשר לתקן את הכלי, יוכל השואל לתקנו, ומדובר בגמרא בשברים שלא ניתנו לתיקון, אלא צריך להביא חלקים חדשים. וכתב הר"ן שכך משמע מהרי"ף.

ועיין נמוקי יוסף.

304. לשון רש"י: "אפילו גדול כאנטוכיא" ויש ראשונים שאומרים, שיכול לעדור אפילו פרדס של איש אחר.

וזה לשון הרמב"ם: האומר לחבירו: השאלני קרדום לעדור ב הפרדס הזה, עורר בו אותו פרדס בלבד, ואינו רשאי לעדור בו פרדס אחר. אמר לו פרדס סתם, עורר בו פדס אחר אי זה שירצה (פ"א משאלה ופקדון ה"ז)

הגר"א הביין בלשון הרמב"ם שכתב בסוף דבריו "פרדס אחר", שהכוונה לפרדס של איש

והרמב"ם קנין החליפין מועיל רק לגמירות דעת ולא בתורת מעשה קנין.

302. הדין הוא, שהאומר לחבירו משוך פרה זו, ולא תהיה קנויה לך אלא לאחר שלושים יום – לא קנה את הפרה אם היא עומדת באגם, ולא במקום הראוי לקנין משיכה, מפני שכלתה קנינו. (כתובות פ"ב ע"א)

ויש ראשונים שחלקו על רש"י, ולדעתם אין מקום לדין "כלתה קנינו" אצלנו, שכאן חל הקנין מעכשו ולכל זמן שירצה להשתמש בחפץ (ריטב"א)

ועיין בהערה 300 פירוש הרי"ף והרמב"ם בסוגיא, ולדעתם אין ענין לדין "כלתה קנינו" בסוגיתנו.

לפי שיטת רש"י, משמע מהגמרא שאין דין "כלתה קנינו" בקנין סודר.

ועיין במסכת נדרים דף מ"ח ע"ב.

והרשב"א כתב בתשובה, שאין קנין חליפין הוא מדין כסף, אין בו חסרון ד"כלתה קנינו"